

Björskogsskolan och fritidshemmets plan mot diskriminering och kränkande behandling 2017-2018

Innehållsförteckning:

Vår vision	3
Grunduppgifter	4
Utvärdering	5
Främjande insatser	6
Förebyggande åtgärder	8
Rutiner	10
Bakgrund och lagstöd	11
Definitioner	13
Skolpersonalens befogenheter	14

Vår vision

Björskogsskolan och fritidshemmet Biet ska vara en plats fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

En trygg skoldag är en förutsättning för att lära och utvecklas.

GRUNDUPPGIFTER

Björskogsskolan och fritidshemmens plan mot diskriminering och kränkande behandling 2017-2018.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola och fritidshem

Ansvarig för planen

Rektor Karin Roberthson

Planen gäller från

2017-09-12

Planen gäller till

2018-06-30

Elevernas delaktighet

Eleverna har varit delaktiga i kartläggning genom klassråd och elevråd. År 2 - 5 delaktiga genom elevenkäter.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldrådet har varit delaktigt i analys av nuläget. Vårdnadshavare år 1 - 5 har varit delaktiga genom enkäter.

Personalens delaktighet

Personalen har varit delaktig i visions- och målarbetet. Personalen har varit delaktig i utvärdering, kartläggning och nulägesbeskrivning, samt utarbetande av främjande och förebyggande åtgärder.

Förankring av planen

Planen kommer att kommuniceras till elever, personal och vårdnadshavare, samt publiceras på enhetens hemsida: Till personal på personalmöte, till elever på klassråd och till vårdnadshavare på höstterminens föräldramöte.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Karin Roberthson, rektor 0227-600 464

Ann- Sofie Persson, Må-bra-gruppen 0227-600 463

Anders Ageborg, Må-bra-gruppen 0227-600 463

Eva Svansbo, skolkurator 0227-600 177

Victoria Hermansson, skolsköterska 0227-600 455

All personal nås via mail enligt principen fornamn.efternamn@kungsor.se

UTVÄRDERING

Utvärdering av fjolårets plan

Planen har utvärderats av eleverna i klasserna.

Planen har utvärderats av personalen vid läsårets slut och reviderats i september 2017.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan: Skolledning, personal, elever.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Må-bra gruppen har träffats en gång i veckan det senaste året och gått igenom aktuella fall som personal och/eller andra signalerat om. Gruppen upplever att de har tagit tag i saker direkt.

Man anser att sammansättningen i gruppen varit bra, med personal från både fritidshem och skola. Må-bra gruppen upplever att de har haft rätt förutsättningar i gruppen. Övrig personal är också nöjd med arbetet och de upplever att Må-bra gruppen tar tag i aktuella ärenden snabbt.

Rastvakts-schemat har utökats och upplevs tillfredsställande.

Elevassistenter är i större utsträckning ute bland barnen.

Alla klasser har haft regelbundna klassråd och elevrådet har träffats regelbundet.

Representanter från skolan har även deltagit i det kommungemensamma elevrådet. Det har varit viktiga tillfällen att stämma av elevernas arbetsmiljö.

Arbetet med årets plan ska utvärderas senast 2018-06-15

Så här skall årets plan utvärderas

Planen mot diskriminering och kränkande behandling skall utvärderas på personalkonferenser, klass-och elevråd och föräldraråd.

Ansvarig för att årets plan utvärderas är rektor.

FRÄMJANDE INSATSER

	Åtgärd för att främja likabehandling gällande etnisk tillhörighet
Diskrimineringsgrund	Etnisk tillhörighet
Mål och uppföljning	Eleverna ska kunna leva sig in i och förstå andra människors livsvillkor och situation.
Insats	<ul style="list-style-type: none"> • Skolans personal ser över undervisningsmaterial ur ett normkritiskt perspektiv. • Skolan organiserar etksamtal regelbundet där eleverna får tillfälle att diskutera alla människors lika värde. • Eleverna deltar i temat ”FN-dagen” och ”Världsreligioner”, för att förstå andra människors livsvillkor. • Årskurs 5 och 6 arbetar med normbrytande positiva förebilder. • Skolan ska uppmärksamma elevers flerspråkighet på ett positivt sätt.
Ansvarig	Rektor
	Arbetet pågår under hela läsåret

	Åtgärd för att främja likabehandling gällande religion eller annan trosuppfattning
Diskrimineringsgrund	Religion eller annan trosuppfattning
Mål och uppföljning	Eleverna ska ha kännedom om religionsfrihet och vad detta innebär samt känna till olika religioner.
Insats	<ul style="list-style-type: none"> • Skolans personal ser över undervisningsmaterial ur ett normkritiskt perspektiv. • Eleverna deltar i temat ”FN-dagen” och ”Världsreligioner”, för att förstå andra människors livsvillkor. • Vi arbetar återkommande med frågan vid samtal i alla klasser. • Undervisning i begreppet yttrandefrihet samt vilka rättigheter och skyldigheter det innebär.
Ansvarig	Rektor
	Arbetet pågår under hela läsåret

	Åtgärd för att främja likabehandling gällande kön
Diskrimineringsgrund	Kön
Mål och uppföljning	Att flickor och pojkar ska ges lika stort utrymme i skolan
Insats	<ul style="list-style-type: none"> • Skolans personal ser över undervisningsmaterial ur ett normkritiskt perspektiv. • Studie- och yrkesvägledare kommer till skolan varje läsår. • Tillsammans med eleverna analysera och diskutera vilka fördomar och stereotypa föreställningar om kön som kan förekomma i media eller läromedel. Till exempel i bild-, svenska- och samhällskunskapsundervisningen. • Stärka elevernas förmåga att värna sin kroppsliga integritet

	gentemot vuxna och andra elever och att stärka deras självkänedom.
Ansvarig	Rektor
	Arbetet pågår under hela året

	Åtgärd för att främja likabehandling gällande sexuell läggning
Diskrimineringsgrund	Sexuell läggning
Mål och uppföljning	Alla elever ska behandlas och uppleva att de behandlas lika oavsett vilken sexuell läggning de eller någon i deras närhet har.
Insats	<ul style="list-style-type: none"> • Skolans personal ser över undervisningsmaterial ur ett normkritiskt perspektiv. • Personalen ska tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen. • Skapa förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar som baseras på sexuell läggning. • Alla vuxna arbetar kontinuerligt med värdegrundsfrågor och allas lika värde.
Ansvarig	Rektor
	Arbetet pågår under hela året

	Åtgärd för att främja likabehandling gällande funktionshinder
Diskrimineringsgrund	Funktionshinder
Mål och uppföljning	Alla skolans elever ska alltid kunna delta i skolans aktiviteter. Öka förståelsen för hur det är att leva med funktionshinder.
Insats	<ul style="list-style-type: none"> • Anpassa de gemensamma aktiviteterna så att alla kan delta oavsett funktionshinder. • Noggrann och genomtänkt planering inför kommande aktiviteter. • En stor del av personalen har deltagit i SPSM:s (Specialpedagogiska skolmyndigheten) utbildning "Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar" (2016). • Skolan har haft kontinuerlig kontakt och rådgivning av SPSM. Möjlighet till fortsättning finns.
Ansvarig	Rektor
	Arbetet pågår hela året

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

	Att upptäcka och motverka förekomsten av kränkande behandling och trakasserier
Områden som berörs av åtgärden	Kränkande behandling
Mål och uppföljning	Att inga elever utsätts för kränkande behandling. Utvärdering sker via Må-bra-gruppens arbete, elev- och föräldrakäter, på APT (arbetsplatsträff) och i föräldraråd.
Åtgärd	<ul style="list-style-type: none"> • Skolans Må-bra-grupp följer varje vecka upp hur eleverna mår och arbetar med de fall av kränkande behandling som har upptäckts. • Vi stämmer av arbetsmiljön för eleverna varje vecka på APT, där Må-bra-gruppen återkopplar aktuella ärenden. • Vi har etiksamtal kontinuerligt i åldersblandade grupper, för att eleverna ska lära känna varandra och få tillfälle att diskutera angelägna värdegrundsfrågor och lära sig att lyssna på varandra. • Vi har regelbundna elev- och klassråd för att stämma av hur eleverna uppfattar sin skoldag och för att ge dem möjlighet att påverka sin skolsituation. Dessutom deltar elevrepresentanter fyra gånger per läsår i ett kommungemensamt elevråd. • Vi kontrollerar vad elever och föräldrar anser om klimatet på skolan genom en enkätundersökning varje år. • Vi har vuxna ute på raster och i omklädningsrum för att förhindra kränkningar. De vuxna ska under rastvakten fokusera på de platser som upplevs som otrygga (Se kartläggning) • Vi samtalar vid utvecklingssamtalen om hur barnen och föräldrar upplever tryggheten på skolan. • Delade grupper vid behov. • Eleverna arbetar åldersintegrerat regelbundet för att därigenom lära känna varandra. • Vi har ett faddersystem där de äldre eleverna tar hand om de yngre eleverna.
Ansvarig	Rektor
Datum när det ska vara klart	Arbetet pågår under hela året

	Förebyggande åtgärder för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering gällande diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, kön och sexuell läggning
Områden som berörs av åtgärden	Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Kön och Sexuell läggning
Mål och uppföljning	Att inga kränkningar, diskriminering eller trakasserier gällande etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, kön eller sexuell läggning ska förekomma i skolan eller på fritidshemmen.
Åtgärd	Skolan har nolltolerans mot nedvärderande språkbruk och jargong. Skolan har tät kontakt med föräldrarna när en elev talar nedsättande i relation till kön, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, religion eller annan trosuppfattning eller kränker på annat sätt.
Ansvarig	Rektor
	Arbetet pågår hela året

Rutiner för akuta situationer

Policy

All personal är skyldig att agera när en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier eller om skolan får information om kränkning på annat sätt. Händelsen ska skyndsamt rapporteras till skolans rektor och skolans Må-bra-grupp. Alla vuxna på skolan ska vara goda förebilder och se till att skolans regler och planen mot kränkande behandling och diskriminering efterföljs.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Rastvakter finns för att ha uppsikt över eleverna.
- Etiksamtal där eleverna får tillfälle att dela med sig av sina funderingar kring viktiga frågor.
- All personal är ständigt uppmärksamma på om eleven visar tecken på att inte må bra i skolan. Eleven kan t.ex. uttrycka att den inte vill gå till skolan, vara håglös, sakna kamrater, ha koncentrationssvårigheter.
- Varje år genomförs elev-och föräldraenkäter för att identifiera förekomsten av kränkande behandling på skolan.
- Elevernas trygghet diskuteras med elev och vårdnadshavare vid utvecklingssamtalen.
- Vi har ett gemensamt förhållningssätt om vad som är kränkande behandling.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Karin Roberthson, rektor 0227-600 464

Ann-Sofie Persson, Må-bra-gruppen 0227-600 463

Anders Ageborg, Må-bra-gruppen 0227-600 463

Eva Svansbo, skolkurator 0227-600 177

Victoria Hermansson, skolsköterska 0227-600 455

All personal nås via mail enligt principen fornamn.efternamn@kungsor.se

RUTINER FÖR ANMÄLAN OM KRÄNKANDE BEHANDLING

Enligt Skollagen 6 kap 10 §

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är enligt lag **skyldig att anmäla** detta till förskolechefen eller rektorn, som i sin tur ska anmäla vidare till huvudmannen. (Skollagen 2010:800)

Rutinbeskrivning	Ansvarig
1. Uppmärksamma och agera. All personal ska uppmärksamma om kränkning behandling eller oönskat beteende förekommer. Personalen ska ingripa exempelvis genom en tillsägelse.	Personal på Björskogs skola
2. Personal som får kännedom om att en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering ska skyndsamt anmäla uppgifterna till rektor eller förskolechef.	Personal på Björskogs skola
3. Rektor som fått anmälan om kränkande behandling enligt ovan ska skyndsamt anmäla uppgifterna vidare till huvudman.	Rektor
4. Anmälda ärenden ska registreras hos registrator för barn- och utbildningsförvaltningen. Ärendet ska läggas till på listan för återrapportering av delegationsbeslut.	Registrator
5. Rektor eller av rektor utsedd person, utreder ärendet enligt: Blankett anmälan/utredning kränkande behandling.	Rektor
6. Åtgärder Utifrån av vad som framkommit i utredningen beslutas om åtgärder för att få den kränkande behandlingen att upphöra.	Rektor eller av rektor utsedd person.
7. Uppföljning Den som är ansvarig för utredningen ser att åtgärderna genomförs och att dessa följs upp regelbundet.	Rektor eller av rektor utsedd person.
8. Utvärdering och fortsatta åtgärder. Vid fastställt datum görs en utvärdering av vidtagna åtgärder. Utvärderingen syftar framförallt till att klargöra om kränkningarna upphört eller om det krävs andra/kraftigare åtgärder. Vid utvärderingen kan även framkomma att det krävs vidare utredning för att komma till rätta med situationen och för att kunna sätta in tillräckliga och adekvata åtgärder. Ärendet avslutas när det har konstaterats att kränkningarna har upphört. Dokumentationen ska då skickas till registrator.	Rektor
9. Dokumentation kring ärendet diarieförs hos registrator för barn- och utbildningsförvaltningen	Registrator

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om personal misstänks för kränkning av en elev ansvarar rektor för utredningen. Rektor kallar då vårdnadshavare och elev samt berörd personal till möte för upprättande av handlingsplan. Skolan dokumenterar och följer upp alla fall av kränkande behandling.

Vid annan typ av klagomål används kommunens sida för klagomålshantering som finns på <http://www.kungsor.se/kommun-demokrati/kontakt-och-oppettider/lamna-din-synpunkt/>

Rutiner för uppföljning

Rektor eller den som rektor utser följer upp aktuella ärenden och åtgärder med elev och vårdnadshavare vid en elevvårdskonferens. Må-bra-gruppen följer upp aktuella ärenden med eleverna och vårdnadshavare kontinuerligt.

Ansvarsförhållande

All personal ansvarar för att markera vid kränkningar och för att vara goda förebilder för eleverna. All personal ansvarar för att kränkande behandling rapporteras till rektor och skolans Må-bra-grupp. Rektor ansvarar för att händelsen utreds och åtgärdas. Må-bra-gruppen utreder, informerar vårdnadshavare och åtgärdar tillsammans med rektor. Rektor och Må-bra-gruppen ansvarar för att följa upp och avsluta aktuella ärenden.

Bakgrund

Fr.o.m. 1 januari 2009 finns två lagar som ska skydda barn och elever från diskriminering, trakasserier och kränkningar i skolan. Det är Skollagen kap 6 och Diskrimineringslagen. Lagarna gäller alla skolformer som lyder under skollagen. Syftet med lagarna är att förtydliga skolans ansvar när det gäller att garantera alla barns och elevers trygghet i skolan. Barn- och elevombudet övervakar regler om kränkande behandling och Diskrimineringsombudsmannen (DO) övervakar diskrimineringslagen.

Skolor och förskolor ska arbeta aktivt för att förhindra och motverka alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Varje verksamhet ska ha en Likabehandlingsplan som beskriver hur skolan arbetar för att motverka diskriminering, samt en Årlig plan mot kränkande behandling som beskriver hur skolan arbetar med att förebygga, upptäcka samt åtgärda kränkande behandling. På vår skola är dessa planer hopslagna till en plan.

Lagstöd

Elevernas och de vuxnas rättigheter och skyldigheter i skolan bygger på:

- FN: s konvention om barns rättigheter.
- Skollagen (2010:800)
- FN: s konvention om barns rättigheter.
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Lgr11 (2011 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen, som syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet, samt att i övrigt uppnå en god arbetsmiljö.
- Socialtjänstlagen 14 kap 1§ (anmälningsskyldighet)
- Regeringsformen 1 kap. 2§
- Europakonventionen Artikel 14 – Förbud mot diskriminering
- Brottsbalken

Definitioner

Så här definierar vi begreppen:

Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) övervakar diskrimineringslagen.

De sju diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Könsoverskridande identitet eller uttryck (ej identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet eller genom klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön)
- Ålder

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier är diskriminering och kan utföras av vuxna och barn mot både vuxna och barn.

Kränkande behandling:

Med kränkande behandling menas ett uppträdande som kränker ett barns, elevs eller vuxens värdighet.

Trakasserier och kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

De kan äga rum i alla miljöer, när som helst.

Trakasserier och kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna. De kan ske på 4 nivåer. Begreppet elev innefattar även barn i det här fallet.

Elev-elev, elev-personal, personal-elev, personal-personal

Trakasserier och kränkningar kan vara:

- Fysiska: ex slag och knuffar
- Verbala: ex muntliga hot eller att bli kallad för hora, bög, tönt eller liknande
- Psykosociala: ex. att vara utsatt för utfrysning eller ryktesspridning
- Text- eller bildburna: ex genom klotter, sms, e-post, lappar

De flesta handlingar som ryms under begreppet "kränkande behandling" till exempel misshandel, ofredande och olaga hot, är brottsliga handlingar även om de begås av underåriga.

Källa: Skolverkets allmänna råd 2009: Att främja likabehandling och att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Skolpersonalens befogenheter

Utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Både elever, lärare och annan personal ska ha ett gemensamt ansvar för arbetsmiljön och ha respekt för varandra.

Elever ska ges möjlighet att påverka och delta i utformningen av lärandemiljön. Det är även viktigt att skolan samarbetar med elevernas vårdnadshavare för att skapa trygg skolmiljö.

Det finns dock situationer när de förebyggande insatserna inte varit tillräckliga och skolan kan behöva använda de disciplinära åtgärderna som finns i skollagen för att skapa en god studiemiljö.

Åtgärderna ska vidtas med hänsyn till barnets bästa. Rektorn och lärarna ska vara särskilt återhållsamma med åtgärder när det gäller elever i förskoleklassen eller i grundskolans lägre åldrar.

Rätt att vidta omedelbara och tillfälliga åtgärder för en trygg skolmiljö:

Exempelvis tillrättavisningar eller omflyttningar i klassrummet för att sära på elever som stör. Skollagen ger även rätt för rektor och lärare att gå emellan två elever som bråkar eller för att stoppa skadegörelse.

Utvisning:

Läraren får visa ut en elev ur klassrummet för högst återstoden av lektionen om eleven stör undervisningen eller uppträder olämpligt.

Kvarsittning/Försittning:

Rektorn eller läraren kan besluta att eleven ska stanna kvar på skolan en timme efter skolans slut eller en timme före skolan börjar. Den som fattar beslutet ska dokumentera det.

Utredning om varför elever stör:

Om eleven upprepat stört sin omgivning ska rektorn se till att saken utreds. Skolan ska samråda med elevens vårdnadshavare i utredningen. Utifrån utredningen ska rektorn se till att skolan gör något för att få eleven att ändra sitt beteende. Det kan vara en skriftlig varning eller ge eleven stöd i undervisningen eller av elevhälsan.

Skriftlig varning:

Efter avslutad utredning kan rektor besluta att ge eleven en skriftlig varning. Den ska innehålla information om vad som händer om eleven inte ändrar sitt beteende. Syftet är att dels dokumentera det som kommit fram i samtal och att peka på att skolan inte accepterar elevens uppträdande.

Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektors beslut.

Tillfällig omplacering:

Rektor kan besluta om att tillfälligt omplacera en elev till en annan undervisningsgrupp eller till en annan plats inom skolenheten. Max 4 veckor.

Omplacering får bara göras efter att man gjort en utredning och åtgärderna utifrån den inte har haft effekt. En tillfällig omplacering kan göras akut utan utredning utifrån andra bestämmelser. Vårdnadshavare ska informeras och den som beslutar dokumenterar.

Tillfällig omplacering vid annan skolenhet: Om den tillfälliga omplaceringen inte har effekt får rektorn besluta om att en elev tillfälligt får flytta till en annan skola. Placeringen får bara i undantagsfall vara längre än två veckor och aldrig längre än 4 veckor. Elever kan dock flyttas permanent för att ge andra elever trygghet och studiero.

Den som beslutar om tillfällig placering vid annan skola dokumenterar.

Avstängning:

I vissa fall får rektorn besluta om att stänga av en elev. Det kan ske för att man på skolan har en mycket jobbig situation. T.ex. att det förekommit grovt våld och att skolan varit i kontakt med polisen. Tre krav måste vara uppfyllda innan beslut om avstängning kan ske

1. Det är nödvändigt för andra elevers trygghet och studiero
2. Andra åtgärder har inte haft effekt
3. Eleven erbjuds kompensation för missad undervisning.

Om eleven utfört ett allvarligt brott mot annan elev eller personal kan skolan stänga av utan att ha prövat andra åtgärder först

Innan beslut fattas har eleven och vårdnadshavarna rätt att yttra sig i frågan.

Rektorn kan inte delegera beslutet till någon annan.

Om eleven är under 18 år ska socialnämnden informeras. Beslutet kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.